

Memo

Aan : Algemeen Bestuur
Datum : 20 juni 2024
Steller : Sector Bedrijfsvoering
Betreft : Memo Verbijzonderde Interne Controle 2023

Aanleiding

Bij de jaarstukken over 2023 diende het Bestuur voor het eerst zelf een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen, die opgenomen is in de jaarrekening. De werkwijze om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording was voor de jaarstukken 2023 afgestemd met de accountant. In de jaarstukken 2023 stonden dan ook:

- Een nadere toelichting financiële rechtmatigheid met de geconstateerde rechtmatigheidsafwijkingen, en
- de rechtmatigheidsverantwoording.

In deze memo gaan we eerst in op de wijzigingen rondom de rechtmatigheidsverantwoording en vervolgens op de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) die over het 1e en 2e half jaar van 2023 zijn uitgevoerd.

Gewijzigde rol van de accountant

Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich vanaf boekjaar 2023 tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening inclusief de rechtmatigheidsverantwoording. De accountant geeft vanaf 2023 dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

Om zelf een oordeel te kunnen afgeven over de rechtmatigheid heeft elk sectorhoofd hiertoe dan ook een deelverantwoording rechtmatigheid opgesteld waarbij een toelichting wordt gegeven over de activiteiten en de bevindingen ten aanzien van het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

Met controles en analyses ondersteunen de lijnorganisaties, de financieel adviseurs en de AO-adviseur. Hierbij is helpend dat er een open cultuur is waarbij afwijkingen van wet- en regelgeving worden gemeld aan de AO/IC-adviseur.

Invoering rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf boekjaar 2023 neemt het Bestuur een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording geeft inzicht in hoeverre onze Gemeenschappelijke regeling rechtmatig heeft gehandeld.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen in het bestuur, over de (financiële) rechtmatigheid.

Verder is het een stimulans voor de veiligheidsregio om het voorspellend vermogen te verhogen in bestuursrapportages.

Terugkoppeling rechtmatigheidsbevindingen 2023

Gemelde onrechtmatigheid in de jaarstukken 2023

In regelgeving is verduidelijkt dat in de situatie van het niet voldoen aan het voorwaarden criterium, denk aan onjuist toegepaste tarieven, er de mogelijkheid is om dit te herstellen:

- Dan dienen de financiële gevolgen in de jaarrekening hersteld te worden. In geval van herstel is geen sprake meer van een rechtmatigheidsfout en getrouwheidsfout. Hier heeft de veiligheidsregio gebruik van gemaakt. Voor de samenloop van thuiswerken en reizen voor het woon- en werkverkeer is een correctie opgenomen op jaareinde. Eveneens is voor de technische fout van nog niet-uitbetaalde vrijwilligersvergoedingen een correctie opgenomen op jaareinde. Daarmee geven we aan dat we de correcties uitvoeren in 2024.
- Er kan sprake zijn van een rechtmatigheidsfout als door het managementteam expliciet wordt besloten om de onrechtmatigheidsfout niet te herstellen en de mogelijke financiële gevolgen te accepteren (bijvoorbeeld een afgesloten contract met de onjuiste aanbestedingsvorm). Dit is in 2023 aan de orde geweest bij het groenonderhoud. Dit kwam doordat in de afgelopen jaren het eigendom van de meeste brandweerkazernes (op drie na) is overgedragen aan de Veiligheidsregio. Bij elke overdracht is ook het budget voor groenonderhoud overgedragen maar (uiteeraard) de gemeentelijke contracten voor groenonderhoud niet. Inmiddels is de voorbereiding voor de aanbesteding opgestart.

Bevindingen die geen directe financiële consequenties hebben, zijn opgenomen in de bevindingen van de AO/IC-rapportages die in het managementteam aan de orde zijn geweest.

AO/IC bevindingen

In 2023 zijn in het tweede halfjaar verschillende controles in het kader van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) uitgevoerd. Er zijn 14 nieuwe bevindingen met een hoog en midden risico. Met de nieuwe bevindingen is te zien dat het aantal bevindingen hoog en midden oploopt. Doordat de risico-inschatting op financiële processen gebaseerd is, liggen de meeste aanbevelingen en verbeterpunten bij sector Bedrijfsvoering. Dit betekent niet dat dit alleen door medewerkers van sector Bedrijfsvoering opgelost kan worden. Het kunnen (onderdelen van) processen zijn die organisatiebreed gebruikt worden.

Een aantal bevindingen is van algemene aard en raakt alle sectoren, zoals:

- Een goede toelichting door budgethouders zodat uit voorzichtigheid voor een hoge boete (circa € 200K) niet alle facturen op WKR-forfait worden geboekt. Dit gaat over het voldoen aan Belastingwetgeving, meer specifiek de WKR-registratie;
- Gebruikmaken van de bestelmodule;
- Geen niet-geautoriseerde en verkeerde uurtarieven bij de vrijwilligersvergoedingen;
- Zorgdragen dat inhuur van medewerkers niet leidt tot onrechtmatige uitgaven (met name bij verlenging in verband met voldoen aan de Aanbestedingwet);
- Standaard toevoegen van prestatieverklaringen bij facturen;
- Proces inregelen waarbij voorkomen wordt dat bankgaranties met een einddatum verlopen, idealiter met een ICT-beheersmaatregel.

De VIC constatering is gedeeld met het managementteam, waarbij acties zijn besproken om de gedane aanbevelingen op te pakken.